

Krakau

Een plek voor
'echte' Polen

SCHILDERACHTIG
EN DROMERIG

Hier zat Copernicus in
de collegebankjes

DAME
met de hermelijn

ALTIJD NACHT, ...
DE ONDERWERELD

'wilde' natuur
midden in de stad

*Bizarre
ontstaansmythen*

TRACES OF
MEMORY

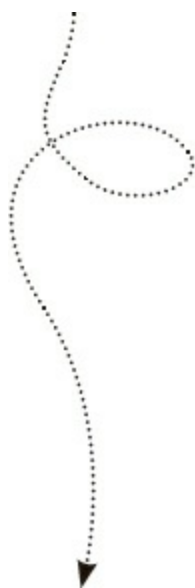
MET
UITNEEMBARE
KAART

- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11

Krakau

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

Dit is Krakau

Krakau in cijfers

Wat is waar?

Kodakmoment
Het hart van de stad

Luci di Nara

In de 'Nieuwe Provincie'

Het kompas van Krakau

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

1

Het mooiste plein van Polen – **Rynek Główny**

2

Veit Stoß en de torenblazers – **de Mariakerk**

3

Dwars door de Oude Stad – **de Koningsweg**

4

Monumentaal en geheimzinnig – **Wawel**

5

Kloosters, tuinen en paleizen – **de Kanunnikensteeg**

6

Een van de oudste universiteiten – **het Collegium Maius**

7

Van Da Vinci tot Rembrandt – **het Czartoryskimuseum**

8

De 'onderwereld' van Krakau – **kunstenaarsbars en keldercafés**

9

Dromen en flaneren – **Planty, groene gordel om het stadshart**

10

Vuur en wonderwater – **langs de Wisła**

11 Synagogen en klezmercafés – **het Joodse Kazimierz**

12 In Schindlers voetspoor – **de voorstad Podgórze**

13 Socialistische modelstad – **Nowa Huta**

14 Ondergronds – **het zoutlabirint Wieliczka**

15 Gedenkmonument Auschwitz

Museumlandschap van Krakau

City of Literature

Kerken, praal en passie

Pauze, even rebooten

Overnachten

Eten en drinken

Winkelen

Uitgaan

Reisinformatie

Hoe zegt u?

Register

Fotoverantwoording

Colofon

Herinner je je deze nog?

Het belangrijkste eerst

Koffiehuiscultuur

Aan de Habsburgers ontleenden de Krakauers hun koffiecultuur: van Noworolska, een café in Weense stijl, tot Pożegnanie z Afryką ('Afrika voorbij') vind je in Krakau een rijkdom aan originele cafés en koffiehuisen. Betreed via de toegang van de Lakenhallen het terras van Café Szał en geniet van het panoramisch uitzicht!

Creatief potentieel

Modefoto's uit de jaren 50 en dubbelzinnige graffiti, hoogglans en afbladderend stucwerk – Krakau is een stad van contrasten. Geen wonder dat de kunstscene bloeit! Dagelijks zijn er vernissages, concerten en happenings – bekijk de culturele informatie (> zie ook) voor details.

Jazz in keldercafés

In de kelderlabyrinthen onder de huizen van de Oude Stad wordt geswingd, gefreestyled en traditionalisten nemen elkaar de maat. Niet zelden is gefluisterde of juist overstemmende blues te horen. Maak het je gemakkelijk op een zachte sofa of juist op een gladde, blank gepolijste bank.

Speel het lied van de dood voor me

Klim via meer dan tweehonderd treden naar de torenkamer van de trompetspeler, die elk heel uur de 'Hejnał' blaast. Abrupt breekt de melodie af – en herinnert dan aan de torenblazer die in het jaar 1241 zijn landgenoten waarschuwde voor de aanstormende Tataren, en plotseling werd geveld door een pijl van de vijand.

Onderaardse ontdekkingen

Heb je weleens een kerk van zout gezien, of vind je onderaardse gangenstelsels super interessant? Ga dan naar de zoutmijn in Wieliczka. Kleed je wel warm aan: zelfs tijdens een hittegolf komen de temperaturen in de tunnels niet boven de circa 14°C uit.

Boottocht op de Wisła

Vaar mee met een aak van de watertram over de Wisła. De aanlegsteiger vind je onderaan de Wawel. Westwaarts vaar je naar het benedictijner klooster Tyniec; oostwaarts naar de Joodse wijk Galeria Kazimierz.

Alledaags Krakau

In de schittering van de shopping malls stroomt het leven, maar misschien hou jij meer van de markt in Kleparz? Hier koop je kakelverse groenten, paddenstoelen en geurige aardbeien, Krakauer worst in echte darm, gekruide augurken en veel, veel meer ...

Kazimierz zelf ontdekken

Dwaal door de steegjes van de voormalige Joodse wijk, ontdek culturele centra, cafés en winkeltjes rondom de Szeroka en Plac Nowy. Van de Joodse godshuizen zijn de Oude Synagoge en de Tempelsynagoge het mooist. 's Avonds zou ik gaan voor een concert met klezmer en Galicische muziek – en kultbar Alchemia: 'hel' en 'vagevuur' zijn de verleidelijke namen van de belangrijkste zalen.

Onderweg naar het oosten bleef ik hangen in Krakau en raakte ik gefascineerd door deze stad van schone schijn en kelderbarretjes; haar mix van klezmer en kerkklokken. Ik drink m'n koffie graag in Massolit. Misschien tref ik je daar een keer?

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

@ anwbmedia@anwb.nl

Dit is Krakau

Krakau – de Poolse schone

Wil je op ontdekking in een levendige stad met nostalgische charme? Gooi dan de vooroordelen die je hebt over Polen overboord en ga naar Krakau. Je komt er terecht in een oude koningsstad. In haar duizendjarige bestaan heeft ze veel beleefd en ze weet wat ze waard is. Een grande dame die het niet nodig heeft om in de spotlights te staan. Dat laat ze liever aan haar Habsburgse zusters Praag en Budapest over. Zij bereikten al veel eerder de status van toeristische trekpleister. Krakau blijft koppig weerstand bieden aan de tijdgeest; de uren gaan hier langzamer dan ergens anders. Van moderniteiten wil men hier niets weten – dat is dan weer meer iets voor het minder geliefde, maar achtenswaardige Warschau. Krakau werd zo'n 400 jaar geleden door haar afgelost als hoofdstad. Tot op vandaag staan beide steden model voor twee tegengestelde levenshoudingen: het maakbare tegenover het gedroomde, de realiteitszin tegenover de utopie. 'Wij hebben de cultuur en zij hebben het geld,' zeggen ze in Krakau. 'Zij zijn op jacht naar aardse kleinigheden, wij hebben visie en nemen de lessen van het verleden ter harte.'

Meer dan duizend jaar oud is de stad, en uit elke periode heeft ze wel wat geërfd. Naast gotische burgerwoningen vind je elegante renaissancepaleizen. Zinnenprikkelende barok gaat over in speelse art nouveau. In het midden de Rynek, het centrale plein waar een verrassend zuidelijke uitgelatenheid heerst. Binnen slechts vijfhonderd meter, via stervormig vanaf de Rynek uitlopende stegen, kom je bij de Wawelburcht en het grootste deel van alle kerken, kloosters en paleizen. De meeste patriciërshuizen stammen uit de 15e en 16e eeuw, het 'Poolse Rome', zoals de stad toen werd genoemd. Ze heerste over het grootste Europese rijk ooit: van de Oostzee tot de Zwarte Zee. Geen wonder dat de UNESCO de stad die tijdens WO II onbeschadigd bleef, in 1978 uitriep tot Werelderfgoed. De jury had toen al oog voor het enorme potentieel van de stad, hoewel dat nog schuilging onder de grauwe sluier van de staalindustrie.

Krakau – stad van de jeugd

Toch is de schoonheid van de stad niet museaal. Jongeren lopen door de steegjes van de oude stad en de Joodse wijk. Ongeveer een kwart van de Krakauers studeert aan de 14e-eeuwse universiteit Alma Mater. Opvallend veel studenten kiezen voor literatuur, kunst en filosofie, middeleeuwse geschiedenis en andere

'broodloze' richtingen. Ze maken zich niet al te druk over wat er in het bedrijfsleven van hen verlangd wordt. Bovendien volgen ze het levensprincipe: 'Volg je hart en niet je hoofd, je wordt er later voor beloond.' Stel dat we niet in Polen aan het werk komen, zo denken ze, met deze basis komen we ook ergens anders wel aan de bak. Subtiel melden ze nog dat Krakau twee Nobelprijswinnaars leverde: Czesław Miłosz en Wisława Szymborska. In 2013 werd de stad uitgeroepen tot City of Literature; eerder was ze al Culturele Hoofdstad van Europa.

Prominent op de UNESCO-Werelderfgoedlijst: de Oude Stad van Krakau was een van de eerste twaalf op de lijst.

Krakau – underground

In het centrum van de Oude Stad blijft het tot in de kleine uurtjes gezellig. Maar alsof het marktplein nog niet genoeg te bieden heeft, strekt zich onder het plein een labyrint van onderaardse gangen uit.

Via uitgesleten stenen trappen daal je twee tot drie verdiepingen af. Onder de oude, gotische, bakstenen gewelven vinden tegenwoordig de 'kelderjongeren' onderdak. Jazz- en studentencafés liggen verspreid onder de Oude Stad. Hier verlies je gemakkelijk het gevoel voor tijd, en al snel vraag je je af waarom je eigenlijk terug zou gaan naar de helverlichte werkelijkheid waar je vandaan kwam.

Ooit lagen de gewelven op straatniveau, maar in de late 13e eeuw besloot men Krakau op een hoger niveau te brengen, omdat de Wisła nogal eens gevaarlijk

buiten zijn oevers trad. Zo ontstond boven op de 'modderetage' een compleet nieuwe stad, die beter beschermd was tegen het hoge water.

Toen in de 19e eeuw een woningtekort ontstond, dacht men weer aan de verborgen kelders, en groef ze uit. Enorme, door eindeloze gangen verbonden bakstenen gewelven kwamen tevoorschijn. Deze ruimten werden aanvankelijk als pakhuizen gebruikt, en later, tijdens de Habsburgse en Duitse bezetting, als onderduikplek of als hoofdkwartier van het verzet. Door de kelders liepen vluchtwegen die de vijand niet kende: wie onder de Rynek verdween, kon ongemerkt de Oude Stad verlaten.

Nog steeds koketteren de Krakauers graag met die rebelse sfeer van de onderwereld. Geen enkele zonnestraal dringt door in de onderaardse vertrekken, waar je gemakkelijk het gevoel voor tijd en werkelijkheid verliest.

Krakau in cijfers

1/2

Krakau ligt halverwege tussen Wenen en Warschau.

2

Nobelprijswinnaars voor de literatuur komen uit Krakau.

4

zloty staan ongeveer gelijk aan een euro.

7

synagogen werden gerestaureerd in Kazimierz.

12

ton zwaar is de klok van de Sigismundtoren, je hoort zijn geluid op 25 kilometer afstand.

13

theaters en een operahuis telt de stad.

28

musea zijn er – en dat worden er elk jaar meer.

35

koningen werden gekroond in de Wawelkathedraal.

87

procent van de bevolking beschouwt zich als gelovig katholiek, maar slechts 40 procent gaat 's zondags naar de mis.

120

kerken en kloosters zijn er in Krakau, en dit nog is een voorzichtige schatting.

200

keldercafés om uit te kiezen!

200 x 200

meter is de oppervlakte van de Rynek en daarmee is het een van de grootste middeleeuwse pleinen van Europa.

327

kilometer² is de stad groot. Krakau is daarmee nog niet half zo groot als Berlijn.

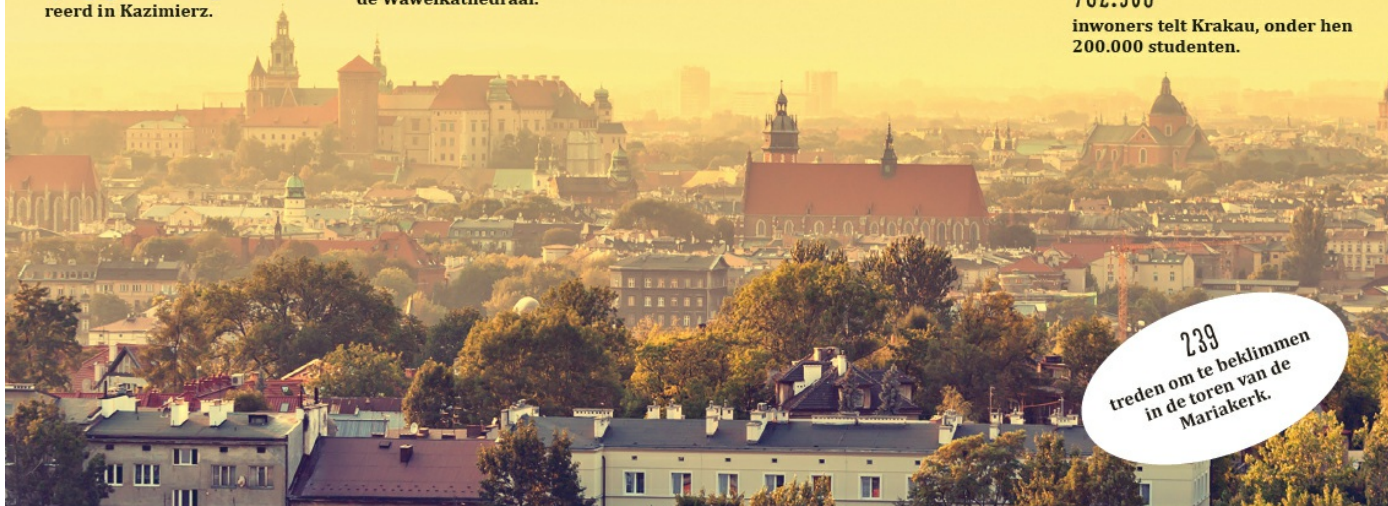
68.482

Joden werden in 1939 in Krakau geregistreerd – nu zijn dat er 140.

762.508

inwoners telt Krakau, onder hen 200.000 studenten.

239
treden om te beklimmen
in de toren van de
Mariakerk.

Wat is waar?

Welkom in Krakau, een van de oudste en levendigste steden in het oosten van Europa. De meeste bezoekers arriveren via luchthaven Balice, 17 km ten westen van de stad. De luchthaven heeft goede verbindingen met het centrum. In de Oude Stad kun je gemakkelijk de weg vinden. De peervormige plattegrond wordt naar het zuiden, in de richting van de Wisła, smaller. Vanaf het centrale plein in het midden strekt de stad zich als een schaakbord uit tot aan de Planty – een sfeervolle parkgordel die de Oude Stad omsluit; rondom ligt een ringweg.

Met 760.000 inwoners is Krakau de op een na grootste stad in Polen. De meeste bezoekers komen vooral voor het historische centrum en niet de 20e-eeuwse voorsteden. Het historische centrum omvat de **Oude Stad** met de duizendjarige **Wawel** en in het zuiden het aangrenzende **Kazimierz**, dat in 1335 door de koning als zelfstandige stad werd gevestigd en dat later als 'Joods Kazimierz' tot ver buiten Krakau zijn invloed uitoefende. De Oude Stad en Kazimierz staan op de Werelderfgoedlijst van UNESCO en ze vormen een uitzonderlijk span: hier liggen de interessante grondstoffen voor allerlei legenden en scenario's voor het oprapen. Als je eenmaal de stad bent binnengegaan, wil je niet zo snel meer weg.

Oude Stad

Het middeleeuwse centrum is het visitekaartje van Krakau. Nooit werd het in een oorlog verwoest. Ruim honderd kerken, burchten en paleizen laten zien hoe machtig de stad ooit was. In het hart van de stad ligt het enorme marktplein met de Lakenhal en de Mariakerk. In het Pools heet het marktplein **Rynek** (M D/E 4/5), eigenlijk Rynek Główny (Grote Markt), om het te onderscheiden van het aangrenzende **Mały Rynek** (M E 5), de Kleine Markt. Van noord naar zuid wordt de Oude Stad doorsneden door de Koningsweg; hierlangs kwamen eens de koningen de stad binnen. De weg strekt zich uit over een lengte van 2 km, van **plac Matejki** (M E 3) over de **Rynek** naar de **Wawelburcht** (M C/D 7). Twee keer zo lang is de weg door de groene parkgordel **Planty** (M C-E 3-7 en F 4-5), die beschermend om de Oude Stad heen ligt. Je kunt de verkeersluwe Oude Stad het beste lopend verkennen. Informatieborden vind je in meerdere talen. Bij de Toeristische Informatie kun je gidsen boeken: te voet of per fiets, gratis met studenten vanaf de Mariakerk. In de noordwesthoek van de Rynek vertrekt de paardenkoets. Of neem voordeliger een elektrische auto (www.abcitytour.pl) vanaf ul. Mikołajska.

Kazimierz

De zuidoostelijk van de Wawel gelegen stadswijk wordt door de slingerende Wisła omsloten en je loopt er in 15 minuten vanuit het centrum naartoe. Tot aan de Tweede Wereldoorlog was dit een van de grootste Joodse centra in Europa, met meer dan duizend synagogen, talmoedscholen en Mikwebaden. Burgers werden tussen 1939 en 1944 gedeporteerd en vermoord. Bijna alle godshuizen in Kazimierz zijn nu gerestaureerd, maar er wonen tegenwoordig maar weinig Joden. Sinds enkele jaren wordt hard gewerkt om de oude tradities in ere te

herstellen. In het **Szeroka** (🏠 F 7/8) klinkt Joodse muziek, net als toen; elk jaar eind juni viert men een Joods festival. Rond het **plac Nowy** (🏠 F 8), het vroegere handelscentrum van Kazimierz, ontstond een levendige kunstenaarswijk, waar kunstenaars en studenten wonen.

Podgórze

Ook van deze wijk, ten zuiden van de Wisła, is de geschiedenis nauw verbonden met de Holocaust. In maart 1941 werd hier met prikkeldraad het van de rest van de wereld afgescheiden Krakauer getto opgericht. Een monument op het **Plein van de Gettohelden** (🏠 G/H 9) getuigt van de geschiedenis van het getto, net als het nieuwe museum dat is gehuisvest in de **Schindlerfabriek** (🏠 H 9), bekend geworden door de film *Schindlers List* van Steven Spielberg.

Kleparz

Net als Kazimierz was ook Kleparz oorspronkelijk een zelfstandige stad. Ze werd in de 14e eeuw ten noorden van de Oude Stad gesticht, en in 1791 bij Krakau ingelijfd. Het middelpunt is het **Matejkoplein** (🏠 E 3) met het Grunwaldmonument en de Florianuskerk. Maar 'het leven' speelt zich af rond de **Rynek Kleparski** (🏠 E 3). Elke ochtend is daar de traditionele groente- en fruitmarkt.

Zwierzyniec

De naam van het ten westen van de stad gelegen **Zwierzyniec** (dierentoonstelling, 🏠 A 5-7) herinnert aan het feit dat hier vroeger wilde dieren in de wouden leefden. Tot op heden heeft de wijk zijn landelijke karakter behouden. De **Bloniaweiden** (🏠 A 5), waar 's zomers veel gepicknickt wordt, zijn zo ruim dat de paus hier tijdens zijn bezoek het publiek toesprak. Nog westelijker vind je het stadsbos **Las Wolski** (🏠 ten westen van A 6) met de **dierentuin**.

Nowa Huta

Nowa Huta (🏠 ten oosten van H 4) vormt een groot contrast met de Oude Stad. Na 1945 ontstond deze stad op de tekentafel: een utopisch ontwerp, waarvan de infrastructuur nog steeds intact is. Veel Krakauers benijden de bewoners van Nowa Huta vanwege het vele groen. In het hart van de socialistische modelstad werd al in 1977, tegen de heersende stroom in, een kerk gesticht.

Kodakmoment

Het hart van de stad

De beste plek om je ontdekkingsreis in Krakau te beginnen is de Rynek, het grootste en mooiste plein van de stad. Al van veraf zie je de goudgekleurde torens van de Mariakerk, vanwaar je elk uur – de klok rond – de 'Hejnał' hoort; een fascinerende melodie, die na een paar maten opeens stopt. Een lust voor het oog zijn de prachtige burgerpaleizen rond het plein met hun nogal excentrieke attieken langs de daken. Niet voor niets wordt Krakau ook wel 'de stad van de sprekende stenen' genoemd.

Luci di Nara

Is dit het hoofd van een geheimzinnige godin? Of een rest van een oude tempelsculptuur? Met zijn klassieke trekken heeft het reusachtige gezicht een perfecte plek in de voorhof van het Collegium Iuridicum. Met de starende ogen en het afgesneden voorhoofd lijkt het beeld een overblijfsel van iets dat ooit was. Het uitgeholde hoofd werd gemaakt door Igor Mitoraj: een Krakauer kunstenaar wiens levensgeschiedenis net zo verscheurd is als die van zijn stad. Hij werd in 1944 geboren als zoon van een Krakause die leefde onder Duitse dwangarbeid, studeerde bij de legendarische Tadeusz Kantor, vertrok, maar keerde, al was het maar voor korte periodes, altijd weer terug ...

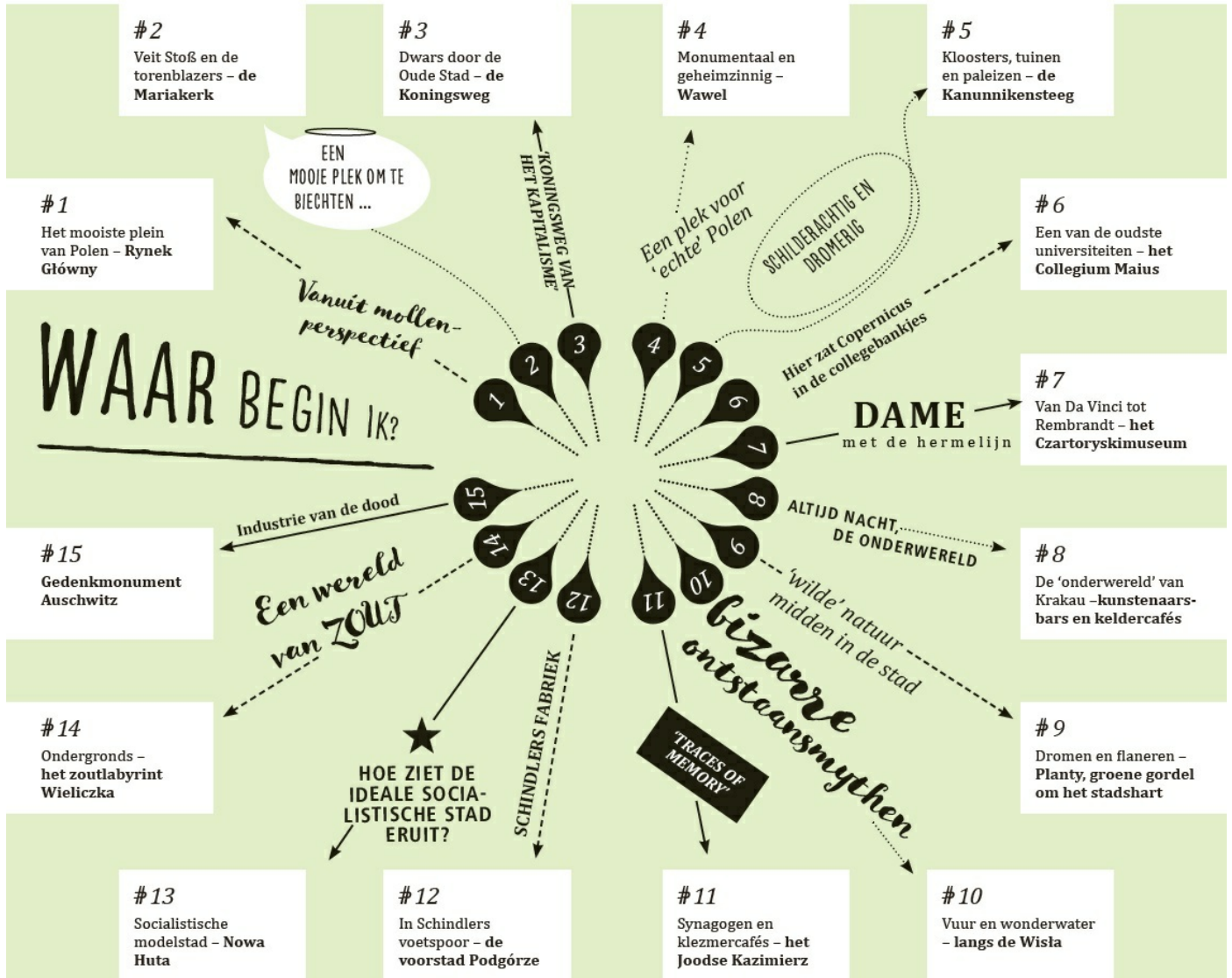

In de 'nieuwe provincie'

De straat als woonkamer. Lezen, internetten, schrijven en af en toe een blik in de verte werpen ... In Krakau is dit – als je wegblijft bij de Koningsweg – een vertrouwd plaatje. Dagelijks leven in een overzichtelijke wijk waar iedereen iedereen kent, en waar gemoedelijkheid de belangrijkste omgangsvorm is. Je bezoekt het café niet alleen om dorst te lessen, maar vooral om vrienden te ontmoeten en nieuwe te maken. Gezelligheid is troef en ook 'buitenstaanders' zijn welkom, als ze zich tenminste voegen in het 'provinciale' ritme ...

Het kompas van Krakau

Het mooiste plein van Polen – **Rynek Główny**

'Als ik op de Rynek ben, dan heb ik het gevoel niets belangrijks in de wereld te missen' – zo luidt een gevleugelde uitspraak van de Krakauers. Het is alsof het plein zijn weidsheid en schoonheid op al zijn passanten overdraagt. Hun tred wordt lichter, hun blik nieuwsgieriger. Rond het plein ligt een groot aantal terrassen. De ideale plek om naar het stadsgewoel te kijken en wat te flirten.

Op de Rynek Główny (Grote Markt) komen alle straten van de stad samen. Het plein meet 200 bij 200 m en is daarmee een van de grootste pleinen van Europa; vergelijkbaar met het San Marcoplein in Venetië. Al in de 13e eeuw vonden hier allerlei belangrijke zaken plaats: er werd hier geloofd en geboden, gezongen en geredetwist. Hier beleef je volkstheater in de zuiverste zin van het woord: niets is museaal, het verleden is springlevend! Voor het Historisch Museum staan een paar rijtuigen die zo uit de Habsburgse tijd zouden kunnen stammen. Vlak bij een fontein scharrelen honderden duiven – volgens de legende zijn ze betoverde ridders in afwachting van hun bevrijding.

De naam 'Rynek' wordt gebruikt sinds de 19e eeuw en gaat terug op het middeleeuws-Germaanse 'rinc', cirkel.

Blikvanger: de Lakenhallen

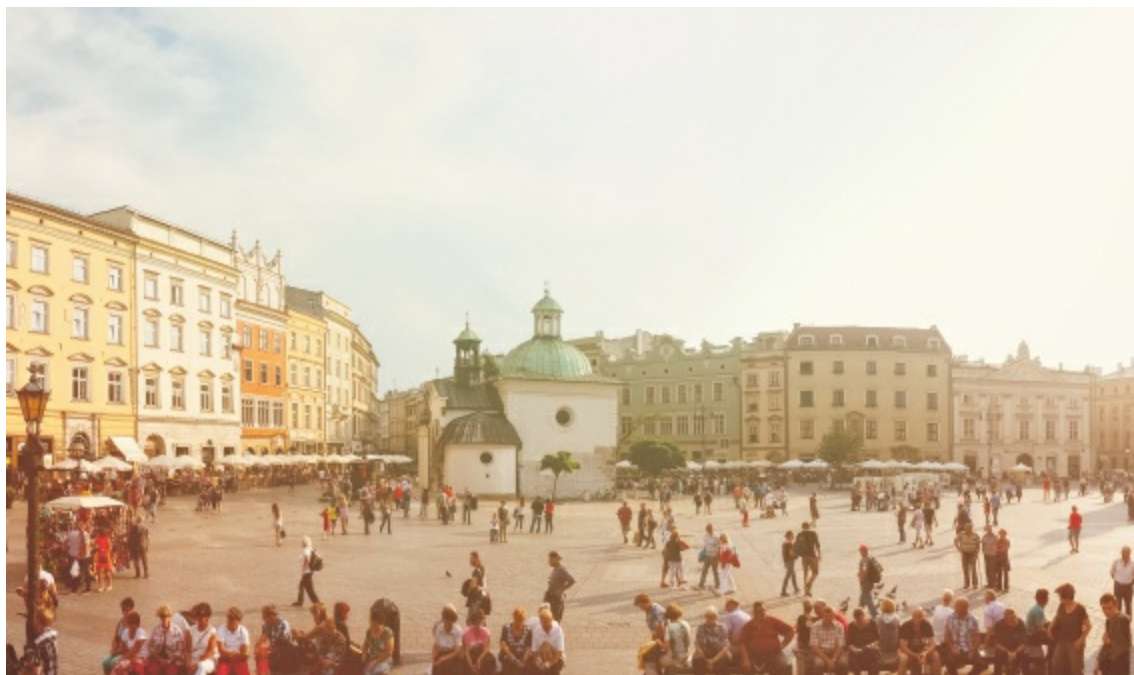
Midden op het plein staat de bazaarachtige **Lakenhal** (Sukiennice). Arcaden en attieken, gouden koepels en mascarons geven het geheel een wat excentrieke sfeer. Ooit werd hier koopwaar uit alle landen van de wereld verhandeld, tegenwoordig vind je onder de 100 m lange, schemerig verlichte gewelven Poolse kunstnijverheid: fraai Silezisch kristalglas, handgebreide schapenwollen truien uit de Tatra en Baltisch barnsteen. Onder de arcaden wisselen winkeltjes en cafés elkaar af.

Nog veel interessanter dan de begane grond is de op de bovenverdieping gelegen **Galerie van de 19e-eeuwse Poolse Schilder- en Beeldhouwkunst** . Deze galerie is een fantastische introductie in de Poolse mythen en fantasiewereld – alle kunstenaars van belang vind je hier bij elkaar. Hun werk stamt uit de tijd dat de Poolse staat nog niet bestond en het aan de kunstenaars was om de vaderlandsliefde hoog te houden. De *Pruisische Huldiging* is een gigantisch historisch tafereel van Jan Matejko, en toont de knieval van de Duitse grootmeester voor de Poolse koning. Ook zijn er virtuoze ruiterschilderijen van Piotr Michałowski, portretstudies en landschappen.

Wie benieuwd is hoe de **Poolse kunst zich in de 20e eeuw** verder heeft ontwikkeld, bezoekt de galerie in het hoofdgebouw van het Nationaal Museum (zie ook).

Als je aan de noordoostkant van de Lakenhal in de kelder afdaalt, ontdek je het **Museum Rynek Ondergronds (de ondergrondse markt)** 📍. Bezoekers lopen over glazen paden door de overblijfselen van het middeleeuwse Krakau, langs de fundamenteën van stenen marktkramen en de begraafplaats. Als een mol kijk je door het water van de marktfontein omhoog naar de Mariakerk. Filmscènes, op wanden geprojecteerd, nodigen bezoekers uit tot een tijdreis; touchscreens geven informatie over de archeologische vondsten.

Het **monument** tussen het Hagedissenhuis en de Lakenhal toont Adaś, alias **Adam Mickiewicz** met zijn golvende gewaad, die in de verte staart. Aan zijn voeten rusten vier muzen: de personificaties van poëzie, wetenschap, dapperheid en vaderland. Verliefde paartjes komen graag 'bij Adaś' – aan zijn rechterhand staan bloemenkraampjes, waar je alles kunt kopen om het hart van een jonge Poolse schone te winnen!

Sesam open u!

Het marktplein is omzoomd met wit of zachtgeel geschilderde patriciërshuizen. Van gotiek tot art nouveau zijn alle stijlen vertegenwoordigd.

Het is de moeite waard om de gevels eens goed te bekijken en ergens naar binnen te kijken. Begin bijvoorbeeld bij **Szara** op nr. 6, een huis dat koning Kazimierz III voor zijn Joodse geliefde Sarah liet bouwen. Tot op de dag van

vandaag zijn de gotische stergewelven behouden gebleven. De binnenplaats die aan de rechterkant hiervan ligt, omzoomd met houten galerijen, vormt de schakel met het **Huis van de Montelupi's**, erfgoed van een Italiaanse Patriciërsfamilie. In 1558 vestigden zij zich hier op nummer 7, als eerste Italiaans-Poolse familie. Je ziet er een gotisch reliëf met twee ineengestremgelde reptielen; daaraan ontleent het Kamienica Pod Jaszczurami, het **Hagedissenhuis** (Rynek Główny 8, zie ook), zijn naam. Het portaal is het embleem van de Krakauer studentenclub die hier avond aan avond karaoke en feestjes houdt.

In de 19e eeuw kreeg de Rynek zijn huidige indeling. Het raadhuis werd in 1820 opgeofferd aan de reconstructie van het plein. Alleen de toren bleef staan.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Galerie van de 19e-eeuwse Poolse Schilder- en Beeldhouwkunst (Galeria Polskiego Malarstwa i Rzeźby XIX w.)

1: Sukiennice, <http://mnk.pl>, di.-zo. 10-18 uur, € 3,50

Museum Rynek Ondergronds (Podziemia Rynku) **2**: Sukiennice, www.podziemiarynku.pl, ma. 10-20, di. 10-16, wo.-zo. 10-22 uur, € 4,75; er is een limiet gesteld aan het aantal bezoekers, kaartjes moeten vooraf online of bij de kassa worden gekocht, voorlopig aan de westkant van de Lakenhal!

Goethe-Institut **3**: Rynek Główny 20, T 12 422 69 02, www.goethe.de/krakau, ma., wo. 11-16, di., do. 13-18 uur

Internationaal Cultuurcentrum (Międzynarodowe Centrum Kultury) **4**: Rynek Główny 25, www.mck.krakow.pl, di.-zo. 11-19 uur, € 2,50

Krzysztoforypaleis – Historisch Museum voor de Geschiedenis van de Stad Krakau (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa) **5**: Rynek Główny 35, www.mhk.pl, di.-zo. 10-17.30 uur, € 2-2,50

Stadhuistoren (Wieża Ratuszowa) **6**: Rynek Główny 1, www.mhk.pl, dag. 10.30-18 uur, € 2

Adalbertkerk (Kościół św. Wojciecha) **7**: Rynek Główny 3, <http://kosciolwojciecha.pl>, dag. 10-18, zo. vanaf 13.30 uur

---

ETEN EN DRINKEN

Café Słodki 1: Rynek Główny 19, <http://slodkiwentzl.pl>, dag. 10-24 uur

Café Szał 2: Neem de lift naar boven. Via de ingang van de Galerie van de Poolse Schilderkunst in de Lakenhal kom je bij het café met een terras en een spectaculair uitzicht op de Rynek en de Mariakerk (Sukiennice, dag. 10-23 uur).

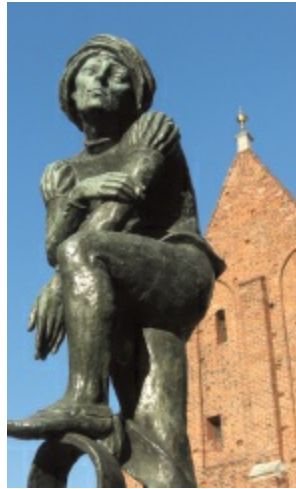
Uitneembare kaart D/E 4/5 | Tram 1, 6, 8, 13, 18, 20, 69, plac Wszystkich Świętych

Iets verderop biedt het **Goethe-Instituut 3** een ontspannen sfeer in het classicistische Potockipaleis (Rynek Główny 20). Vanaf de bibliotheek op de eerste verdieping – met originele rode schildering, goudwerk en open haard – heb je een mooi uitzicht op het plein. De vriendelijke bibliothecaresse Jolanta zal je in vloeiend Duits te woord staan.

Achter de nogal onopvallende gevel van het Huis met de raven gaat het **Internationaal Cultuurcentrum 4** schuil. Met een glazen lift kom je op de tweede verdieping, waar in royale ruimten Europese klassieke kunstwerken te zien zijn. In tijdelijke exposities waren onder meer Rembrandt en Nolde, Masereel en Schiele al eens te zien.

Ben je een ijs-fijnproever? Dan móét je **Café Słodki 1** eens proberen – links van het Goethe-Instituut.

De 'middeleeuwse student' op het Mariaplein – in de stijl van Veit Stoß

Meteen om de hoek, in **Pod Baranami** (Huis onder de rammen, Rynek Główny 27, zie ook), huisde sinds 1956 een beroemd cabaret. Tegenwoordig wordt er in juli een levendig jazzfestival gehouden. Treurige leeuwenkoppen aan de gevel herinneren aan de slagerij die hier in de middeleeuwen gevestigd was.

Als je iets meer wilt weten over het historische Krakau, breng dan zeker een bezoek aan het **Krzysztofopaleis** [5](#). In dit Stadsmuseum zijn documenten over de geschiedenis van de stad te zien, maar ook goudwerk, schilderijen en kopergravures. Aan de overwinning op de Tataren in 1287 herinnert het door Stanisław Wyspiański ontworpen kostuum van de Lajkonik. Verder zijn in dit museum nog de mooiste kerststallen tentoongesteld van de jaarlijkse kerststallencompetitie: fantastische bouwwerkjes met veel glans en geglinster. Voor het paleis wachten de paardenkoetsjes op klandizie. Je kunt kiezen uit een tripje door de Oude Stad of naar Kazimierz.

Muzikale ontmoetingen: Waar vinden straatmuzikanten een beter podium dan op de Rynek?

Hoog boven en diep onder de aarde

De Rynek is zo groot dat op het plein nog veel meer bouwwerken hadden kunnen staan. Kijk bijvoorbeeld naar de eenzame **gotische toren** 6, een overblijfsel van het in 1820 gesloopte stadhuis. De onderaardse gewelven, ooit stedelijke folterkamers, huisvesten tegenwoordig een theater en een café. Wie er zin in heeft, kan bij wijze van sportieve training de 70 m hoge toren beklimmen via de steile trap. Het uitzicht over de markt valt echter een beetje tegen. Het verliest roemloos van het uitzicht vanaf de Lakenhal en de Mariakerk.

Als een miniatuur staat de **Adalbertkerk** 7 aan de zuidoostkant van de Rynek. De kerk werd in de 11e eeuw gebouwd op de resten van een eerdere gewijde plaats en is het oudste bewaard gebleven godshuis in Krakau – niet dat de barokke aankleding ervan dat doet vermoeden. Men zegt dat hier de heilige Adalbert predikte, voordat hij als missionaris naar het land van de heidense Pruisen trok en daar de marteldood stierf. In de onderaardse kamers kun je een expositie bezichtigen over de geschiedenis van het plein en van de kerk.